استفتائات جدید (اسفند ماه) ـ 7 /اسفند/ 1400

حق طلاق

سؤال1: آیا دختر می تواند ضمن عقد ازدواج شرط کند که در صورت ازدواج مجدد شوهر، حقّ طلاق داشته باشد؟

جواب: شرط حق طلاق برای زن، باطل است، مگر شرط شود که زن، وکیل شوهر در طلاق دادن باشد که اگر او مجددا ازدواج کرد، زن بتواند از طرف شوهر خود را طلاق دهد ؛ در این صورت شرط، صحیح است.

خمس ابزار کسب و کار

سؤال2: آیا یک بار پرداخت خمس ابزار آلات کسب و کار کفایت می‌کند یا باید هر سال خمس ارزش افزوده آن را پرداخت کنیم؟

جواب: پس از پرداخت خمس آن، تا زمانی که فروخته نشده خمس ندارد و پس از فروش، ارزش افزوده آن (پس از کسر تورم)، جزء درآمد سال فروش است و اگر تا سررسید سال خمسی در امور زندگی مصرف نشود، خمس دارد.

وقف سهام

سؤال3: نظر به فتوای مقام معظم رهبری در جواز وقف سهام، آیا تبدیل موقوفه، مانند ملک و کارخانه به سهم جایز است؟

جواب: اگر در وقف نامه مجوز فروش یا تبدیل مزبور داده شده باشد، با رعایت مصلحت وقف اشکال ندارد.

محروم کردن از ارث

سوال4: آیا پدر می تواند فرزندش را از ارث محروم کند یا به برخی از فرزندان سهم بیشتری بدهد؟

جواب: محروم کردن ورثه از ارث در شرع مقدّس اسلام باطل است ؛ ولی هر کس می‌تواند قبل از فوت، اموال خود را به برخی فرزندان یا اشخاص دیگر ببخشد و به آنها تحویل دهد ؛ البته نباید به گونه ای عمل کند که موجب اختلاف و دشمنی میان ورثه شود.

فروش لایک و فالوور

سؤال5: فروش لایک و فالوور واقعی و یا ساختگی و دروغین (فیک) چه حکمی دارد؟

جواب: اگر واقعی باشد، در مواردی که مشتمل بر مفسده نباشد، فی نفسه اشکال ندارد، ولی اگر ساختگی و دروغین باشد، جایز نیست.

خمس پول پیش

سؤال6: آیا پولی که مستأجر ناچار است برای اجارۀ خانه به موجر قرض (رهن) دهد، خمس دارد؟

جواب: اگر مستأجر توان پرداخت اجارۀ کامل را ندارد یا موجر نمی پذیرد، به مقدار پولی که برای اجارۀ مسکن مطابق شأن، باید طبق قرارداد اجاره به موجر قرض دهد، خمس تعلق نمی گیرد و احکام مئونه را دارد.

خمس واحدهای اضافی منزل

سؤال7: اگر شخصی، خانۀ کلنگی خود را تحویل دهد تا در محل آن، چند واحد آپارتمان احداث شود و در مقابل خانه، دو واحد آپارتمان دریافت کند ؛ آیا واحد اضافی که مورد استفاده شخصی نیست، خمس دارد؟

جواب: اگر قصد تجارت (فروش واحد اضافی) داشته و مشتری برای خرید آن موجود باشد، مقدار افزایش قیمت پس از کسر تورم، متعلق خمس است.
اما اگر قصد فروش نداشته و تنها قصد اجاره دادن داشته باشد، تا زمانی که نفروخته، خمس ندارد و پس از فروش، افزایش قیمت آن (پس از کسر اصل و مقدار تورم)، جزء درآمد سال فروش خواهد بود.

تاکسی اینترنتی

سؤال8: اگر از تاکسی تلفنی یا اینترنتی درخواست خودرو کنم ولی به دلیل تأخیر بیش از حدّ (حدوداً نیم ساعت) از انجام کار منصرف شوم و

قبل از رسیدن خودرو، محل انتظار را ترک کرده یا درخواست را لغو کنم، آیا دینی به عهده دارم؟

جواب: اگر قرار شما، حضور خودرو در مدت خاصی بوده است یا زمان متعارفی وجود دارد، در صورتی که از زمان مقرر یا متعارف تأخیر داشته است، ضامن نیستید.

تعدد سال خمسی

سؤال9: آیا می‌توان علاوه بر سال خمسی ثابت، برای یکی از منافع کسب، سال خمسی جداگانه تعیین کرد؟

جواب: در صورتی که حساب دخل و خرج هر یک از درآمدها جدا و مستقل باشد، می تواند برای هر یک سال جدا قرار دهد.

خمس فروش هدیه و ارث

سؤال10: زمینی داشتم که هدیهٔ پدرم بود و پس از مدتی آن را فروختم ؛ آیا پول فروش زمین، خمس دارد؟

جواب: اصل زمین هنگام اهدا، خمس ندارد ولی ارزش افزودهٔ آن، اگر زمین را به قصد افزایش قیمت یا خرید و فروش نگهداشته است، بنابر احتیاط واجب (پس از کسر مقدار تورم)، جزء درآمد سال فروش است که اگر تا پایان سال خمسی باقی بماند، خمس دارد ؛ در غیر این صورت، ارزش افزوده نیز خمس ندارد.

معاوضه طلا با طلای دیگر

سؤال11: برای تبدیل طلا به طلای دیگر، چگونه عمل کنیم تا احیانا گرفتار ربا نشویم؟

جواب: اگر در ضمن دو معاملهٔ جداگانه انجام گیرد، اشکالی پیش نمی آید ؛ به این صورت که ابتدا یک طلا فروخته شده و سپس طلای دیگر خریداری گردد.